

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

4248
18-2-20
ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΛΥΧΗ

Αθήναι 17-2-2020

Ε Ρ Ω Τ Η Σ Η

Του Βασίλη Βιλιάρδου, Αντιπροέδρου Κόμματος, Βουλευτή Επικρατείας.

ΠΡΟΣ: Τον κ. Ν. Μηταράκη, Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου
- κ. Γ. Βρούτση, Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- κ. Χ. Σταϊκούρα, Υπουργό Οικονομικών

Θέμα: Έλεγχος καταβολών εισφορών και τήρησης εργατικής νομοθεσίας στις ΜΚΟ

Σε συνέχεια των συζητήσεων και τροπολογιών που έρχονται προς ψήφιση στα αλληπάλληλα ατελέσφορα σχέδια της κυβέρνησής σας για έλεγχο των διογκούμενων μεταναστευτικών ροών, έχει αναδειχθεί πλέον σε κεντρικό θέμα η καταγραφή και παρακολούθηση του έργου των ΜΚΟ.

Όμως, εκτός από τη δράση των ΜΚΟ, έχουν παραβλεφθεί τα εργατικά και οικονομικά θέματα της λειτουργίας τους. Πλέον οι ΜΚΟ απασχολούν σημαντικό μέρος του πληθυσμού, ενώ είναι άγνωστο πόσοι εργαζόμενοι είναι έμμισθοι και πόσοι εθελοντές ή μερικής απασχόλησης - καθώς επίσης υπό ποιες συνθήκες αμείβονται, αν καταβάλλουν εργοδοτικές εισφορές ή ποιες μεθόδους χρησιμοποιούν όσον αφορά την «μεταχείριση» του προσωπικού τους, όπου θεωρείται πως ορισμένες επιβάλλουν έναν εργατικό μεσαίωνα.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι, οι ΜΚΟ δεν είναι ένα καινούργιο φαινόμενο, αφού έχει ξεκινήσει από τις ΗΠΑ πριν πολλά χρόνια - όπου πλέον απασχολούνται σχεδόν 1 στο 10 εργαζόμενους. Το γεγονός αυτό όμως δεν σημαίνει πως δεν τηρείται η εργατική νομοθεσία - ή ότι δεν συμμορφώνονται με άλλες διατάξεις του Αμερικανικού Δικαίου, όπως στο μεταναστευτικό.

Η ΓΣΕΕ έχει εκδώσει πρόσφατα, το Δεκέμβριο του 2019, μελέτη για το αγνοημένο θέμα των εργασιακών σχέσεων στις ΜΚΟ, με τον τίτλο «Τα ελληνικά συνδικάτα μπροστά στην πρόκληση των σύγχρονων μεταναστευτικών ροών».

https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2019/12/Ta_Ellinika_syndikata_mprosta_stin_proklisi_to_n_synxronon_metanasteytikon_roon.pdf

Η μελέτη της ΓΣΕΕ διαπιστώνει μια ευρείας κλίμακας γκριζα ζώνη εργασίας σε ΜΚΟ - καθώς επίσης ενδεχόμενες παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας όπως απόλυση εργαζόμενης σε περίοδο εγκυμοσύνης, εργασίς πέραν του ωραρίου, καθυστέρηση στην καταβολές μισθών, εκδικητικές απολύσεις, στοχοποίηση συνδικαλιστών κλπ. Επίσης αναφέρεται ότι, προάγεται η εθελοντική εργασία ως μέσον «εμπλουτισμού του βιογραφικού» - με προοπτική απορρόφησης από τις ΜΚΟ σε επόμενο στάδιο.

Ειδικότερα, η μελέτη της ΓΣΕΕ αναφέρει μεταξύ άλλων τα εξής:

«Σύμφωνα με πρόσφατες θεωρητικές εργασίες στο πεδίο (Καψάλη και Μεντίνης, 2018), η απασχόληση σε πολλές ΜΚΟ συνεπάγεται κατά κανόνα ένα μοντέλο εργασιακών σχέσεων που συνδυάζει μια σειρά από χαρακτηριστικά, όπως στρατιωτικοποιημένη οργάνωση, απροσδιόριστία και μεταβλητότητα του αντικειμένου εργασίας, εξαιρετικά βραχυχρόνιες συμβάσεις εργασίας ή «έργου», καθυστερημένες καταβολές μισθών, κατάργηση του οκταώρου και απεριόριστη επέκταση των ωρών απλήρωτης εργασίας, υπέρογκοι μισθοί σε υψηλά ιστάμενους, πανάκριβες αποστολές για ανούσιες εκπαιδεύσεις, οικογενειοκρατία, πελατειακές σχέσεις, αδιαφανείς διαδικασίες επιλογής και πρόσληψης προσωπικού.

Σε ανακοίνωσή του ΣΒΕΜΚΟ (Το Σωματείο Βάσης Εργαζομένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων), με θέμα τις εργασιακές σχέσεις σε ΜΚΟ, τα οποία είχαν αναλάβει μεγάλο μέρος του προγράμματος στέγασης του προσφυγικού πληθυσμού αριθμώντας χιλιάδες διαμερίσματα στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, το ΣΒΕΜΚΟ, κάνει λόγο για περιστατικά όπως: α) εκδικητικές ομαδικές απολύσεις χωρίς αποζημίωση, με τη μέθοδο της μη ανανέωσης διαδοχικών βραχείας διάρκειας συμβάσεων εργασίας, β) καταχρηστικές συμβάσεις έργου που υποκρύπτουν μισθωτή σχέση εργασίας με σκοπό την αθέμιτη μείωση του μη μισθολογικού κόστους, γ) μη καταβολή δεδουλευμένων, δ) δίωξη συνδικαλιστικής δράσης και μαύρες λίστες διεκδικούντων εργαζομένων και ε) απλήρωτη υπερωριακή απασχόληση και αθέμιτη διεύρυνση καθηκόντων στην πράξη. Η ανακοίνωση καταλήγει αναφέροντας μεταξύ άλλων χαρακτηριστικά ότι «οι δήθεν "μη ανανεώσεις" των συμβάσεων συνιστούν απολύσεις».

Επί πλέον, η μελέτη της ΓΣΕΕ εισάγει τον όρο «ΜΚΟποίηση» για να περιγράψει το καθεστώς εργασίας στις ΜΚΟ - όπως την πλήρη ελαστικοποίηση των εργατικών σχέσεων και τη σύγχυση που καλλιεργείται μεταξύ του «εθελοντισμού» και των «ανεξάρτητων υπηρεσιών», όπου ίσως έντεχνα κάποιοι εκμεταλλεύονται τα πιστεύω και τις προθέσεις των μελών των ΜΚΟ.

Επομένως ίσως δεν γνωρίζουμε κατά πόσον καταβάλλονται οι αμοιβές εγκαίρως, καθώς επίσης οι εργοδοτικές εισφορές, αφού δεν υπάρχει καταγραφή των ΜΚΟ και των εργαζομένων τους στην Ελλάδα - γεγονός που θα επιβάρυνε φυσικά τα δημόσια ταμεία. Κατά μια μελέτη πάντως από το 2013, πριν τη μεγάλη έξαρση των μεταναστευτικών ροών του 2015 (μελέτη του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου σε συνεργασία με άλλους φορείς, στο πλαίσιο του προγράμματος «Θαλής») αναφέρεται ότι δραστηριοποιούνται

422 ΜΚΟ στην Ελλάδα που απασχολούν 4.013 μισθωτούς και 19.869 εθελοντές.

(πηγή: <https://www.kathimerini.gr/838879/article/epikairothta/ellada/o-xarths-twn-mko-sthn-ellada>)

Εν προκειμένω, αν αναλογιστούμε ότι, οι εργοδοτικές εισφορές και οι λοιπές κρατήσεις επί των μισθών είναι πολύ σημαντικές (εκτιμώνται από τον ΣΕΒ με στοιχεία 2015 συνολικές επιβαρύνσεις από 36% για μισθούς 1.100 € μικτά έως 55% για μισθούς 5.000 € μικτά), η μη καταβολή τους μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές απώλειες για το Δημόσιο και για τα Ασφαλιστικά Ταμεία. Για παράδειγμα, τα μικτά 1.100 € αναλογούν συνολικά σε 501 € εισφορών.

(πηγή:

<https://www.kathimerini.gr/838505/article/oikonomia/epixeirhseis/to-50-toy-mis8ologikoy-kostoys-sta-kratika-tameia-tonizei-o-sev>

Με βάση τα παραπάνω προκύπτει ότι, σε περίπτωση αδήλωτης εργασίας, τα χαμένα έσοδα για το Δημόσιο σε ένα σύνολο 4.000 εργαζόμενων μισθωτών είναι της τάξης των 24 εκ. € ετησίως. Εάν όμως το σύνολο των απασχολούμενων είναι 24.000 και αμείβονται με 1.100 € (δηλαδή και οι «εθελοντές»), ή εάν η εργασία είναι εθελοντική με υπόσχεση μελλοντικών απολαβών, τότε τα χαμένα έσοδα για το δημόσιο είναι της τάξης των 144 εκ. € ετησίως.

Μισθός Μικτά Μηνιαία	1.100 €	1.100 €
Καθαρές Μηνιαίες Απολαβές	869 €	869 €
Σύνολο Κρατήσεων/Εισφορών	501 €	501 €
Μισθοί/έτος	12	12
Εργαζόμενοι	4.000	24.000
Συνολικό ποσό εισφορών/κρατήσεων	24 εκ. €	144 εκ. €

Σημειώνεται επίσης ότι, αυτά τα ποσά υπολογίζονται πριν από την έξαρση των μεταναστευτικών ροών του 2015 και εντεύθεν. Πιθανόν δε κάποιοι από τους απασχολούμενους, όπως αναφέρεται και στην μελέτη της ΓΣΕΕ, ενδεχομένως διευθυντικά στελέχη των ΜΚΟ, να αμείβονται με πολύ περισσότερα από τα 1.100 € μηνιαία.

Επί πλέον δεν έχουμε υπεισέλθει σε πιθανές εισφορές εις είδος που μπορεί να λαμβάνουν οι εργαζόμενοι και που θα έπρεπε να φορολογούνται κατά την ισχύουσα νομοθεσία - όπως είναι η χρήση αυτοκινήτου ή η παροχή στέγασης, σίτισης, ένδυσης και οδοιπορικών. Επίσης δεν έχουμε υπεισέλθει στο εάν κάποιοι από τους μισθούς των ξένων εργαζομένων στις ΜΚΟ καταβάλλονται σε εξωχώριους (offshore) λογαριασμούς ή στις χώρες προέλευσής τους - οπότε είναι δυσχερής η παρακολούθησή τους.

Τέλος είναι φανερό το ότι, πέραν του θέματος της τήρησης της έννομης τάξης, πιθανή εισφοροδιαφυγή θα έθετε τις Ελληνικές επιχειρήσεις σε μειονεκτική θέση στην αγορά εργασίας, έναντι των ΜΚΟ - αφού επιβαρύνονται με ένα επιπλέον 36%-55% των εισφορών, σε αντίθεση με την γκρίζα απασχόληση, όπου αυτό το κόστος μπορεί να αποφεύγεται έτσι ώστε να μπορούν να καταβάλλονται υψηλότερες αμοιβές.

Ερωτάσθε:

1. Προβαίνει η Επιθεώρηση Εργασίας σε έλεγχο των συνθηκών απασχόλησης των εργαζομένων σε ΜΚΟ; Πόσοι έλεγχοι έχουν πραγματοποιηθεί και πού;
2. Υπάρχει έλεγχος ως προς την εισφοροδιαφυγή ή την αδήλωτη εργασία σε ΜΚΟ; Πόσοι έλεγχοι έχουν πραγματοποιηθεί, πού και με ποιά αποτελέσματα;
3. Συνεργάζεστε με τις ασφαλιστικές-φορολογικές αρχές των χωρών προέλευσης των ΜΚΟ, έτσι ώστε να ελέγχεται κατά πόσο είναι σύννομη η μεταχείριση των εργαζομένων τους και οι καταβαλλόμενες αμοιβές με τα ισχύοντα στην Ελλάδα;

Ο ερωτών Βουλευτής

Βασίλης Βιλιάρδος